

Samhällets mål och krav på avfallshanteringen i Storfors kommun

Kommunerna ansvarar för att ta fram en kommunal renhållningsordning som omfattar kommunens föreskrifter och en avfallsplan. Avfallsplanen ska innehålla mål och åtgärder för att förebygga och hantera det avfall som kommunen ansvarar för, och för övrigt avfall i kommunen i den utsträckning kommunen kan påverka detta. Planen ska även innehålla mål och åtgärder för att förebygga och begränsa nedskräpning.

I Sverige styrs avfallshanteringen av EU:s avfallsdirektiv, miljöbalken, föreskrifter och förordningar. Mål och åtgärder ska utgå från hållbarhetsmålen i Agenda 2030, nationella miljö kvalitetsmål med etappmål samt andra relevanta mål, strategier och planer.

EU:s avfallsdirektiv

Avfallshanteringen styrs och regleras av EU-direktiv som införs i den svenska lagstiftningen genom lagar, förordningar och föreskrifter. Avfallsdirektivet syftar till att skydda miljön och människors hälsa genom att förebygga eller minska genereringen av avfall, de negativa följderna av generering och hantering av avfall samt minska resursanvändningens allmänna påverkan och få till stånd en effektivisering av denna användning, vilka är av avgörande betydelse för övergången till en cirkulär ekonomi. Det framgår tydliga krav på att främja återanvändning och materialåtervinning. Det finns även mål för materialåtervinning av kommunalt avfall och bygg- och rivningsavfall.

I avfallsdirektivet lyfter man fram avfallshierarkin som prioriteringsordning, den styr hur avfallet ska tas omhand. Prioriteringsordningen innebär att man i första hand ska förebygga avfall, i andra hand förbereda det för återanvändning, i tredje hand materialåtervinna, i fjärde hand energiutvinning genom förbränning och sista alternativet deponera. Ordningen gäller under förutsättning att det är miljömässigt motiverat och ekonomiskt rimligt.

Agenda 2030 – FN:s globala hållbarhetsmål

Består av 17 globala mål och 169 delmål för hållbar utveckling och syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser. Avfallsplanens mål är kopplade till följande mål, både direkt och indirekt:

- Mål 3: God hälsa och välbefinnande
- Mål 6: Rent vatten och sanitet för alla
- Mål 11: Hållbara städer och samhällen
- Mål 12: Hållbara konsumtions och produktionsmönster
  - Hållbar konsumtion och produktion
  - Halverat matsvinn
  - Väsentligt minska avfallsmängderna
  - Hållbar upphandling
  - Information och medvetenhet - m.m.
- Mål 13: Bekämpa klimatförändringarna

Nationella miljö kvalitetsmål

Riksdagen har beslutat om ett generationsmål, 16 nationella miljö kvalitetsmål och regeringen har beslutat om 24 etappmål. Målen ska syfta till att avfallet hanteras enligt avfallshierarkin. Generationsmålet anger:

"Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser."

Miljö kvalitetsmålen beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till och innehåller preciseringar inom 16 områden, avfallshanteringen berörs främst av målen: "Begränsad miljöpåverkan", "Giffri miljö" och "God bebyggd miljö".

Etappmålen är steg på vägen för att nå generationsmålet och ett eller flera miljö kvalitetsmål. De visar vad Sverige kan göra och tydliggör var insatser bör sättas in.

Regeringen har fastställt två etappmål för att öka resurshushållningen på avfallsområdet och ett för att minska riskerna med återvunnet material:

- **Ökad resurshushållning i livsmedelskedjan**
- **Ökad resurshushållning i byggsektorn**
- **Giffria och resurseffektiva kretslopp**

Nationell avfallsplan och avfallsförebyggande program

EU ställer krav på att alla länder i EU ska ha en Nationell avfallsplan, inkl. avfallsförebyggande program. Sveriges nationella plan har tagits fram av Naturvårdsverket och ger en sammanfattande bild av Sveriges arbete med att förebygga avfall och minska avfallens miljöpåverkan. Planen gäller under perioden 2018-2023, och i den finns nationella mål för avfallshanteringen. Fem prioriterade områden har identifierats av Naturvårdsverket:

- Mat
- Textil
- Elektronik
- Bygg- och rivning
- Plast
- Nedskräpning

Lagstiftning som rör kommunens avfallsplanering

Kommunen ansvarar för insamling och omhändertagande av hushållsavfall och därmed jämförligt avfall, vilket framgår av miljöbalkens 2 kapitel, allmänna hänsynsregler, och 15 kapitel, avfall. Detta innebär att kommunen ansvarar för att avfall inom kommunen återvinns eller bortskaffas samt ansvarar för sitt egna verksamhetsavfall. Kommunens avfallsföreskrifter beskriver mer i detalj hur detta ska gå till.

Naturvårdsverket har tagit fram föreskrifter och allmänna råd för vad en kommunal avfallsplan ska innehålla. Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall (NFS 2017:2) ska en avfallsplan innehålla:

”3 § Avfallsplanen ska innehålla mål och åtgärder för att förebygga och hantera det avfall som kommunen ansvarar för. För avfall som kommunen inte ansvarar för ska avfallsplanen innehålla mål och åtgärder för att förebygga och hantera detta avfall, i den utsträckning som kommunen kan påverka detta.”

”4 § Avfallsplanen ska innehålla mål och åtgärder för att förebygga och begränsa nedskräpning.”

”5 § Mål och åtgärder ska utgå från de nationella miljökvalitetsmålen, etappmålen samt andra relevanta mål, strategier och planer. Mål och åtgärder ska syfta till att avfallet hanteras enligt avfallshierarkin i enlighet med 2 kap. 5 § och 15 kap. 10 § miljöbalken.”

”6 § Avfallsplanen ska innehålla en redogörelse för de styrmedel som kommunen planerar att använda för att uppnå målen och genomföra åtgärderna.”

När det gäller avfall som omfattas utav producentansvar är det producenterna som ska se till att det finns ett lämpligt insamlingssystem och att avfallet återvinns.

För verksamhetsavfall är det den som ger upphov till avfallet som har ansvar för att se till att avfallet hanteras på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt.